

Jan Ivanov, *Schwarzenbergové a železnice. Vztah primogenitury Schwarzenbergů k železniční dopravě v 19. století*, diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2011.

Posudek oponenta diplomové práce

Problematika projektování, výstavby i následného rozvoje železnic patří mezi oblíbená témata, kterým věnují pozornost představitelé odborné i laické veřejnosti. Název předložené diplomové práce v českém prostředí nastoluje nové téma, které je v současnosti aktuální spíše v zahraničí. Slibné předsevzetí, na příkladu schwarzenberské primogenitury doložit vztah představitelů aristokracie k budování železniční sítě v habsburské monarchii, bohužel zůstalo naplněno jen v omezené míře.

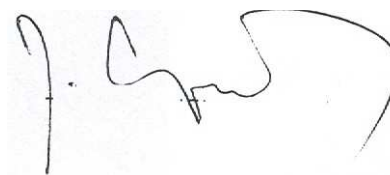
Předložená práce vznikla na základě dobré znalosti česky i německy psané literatury. Velice cenný je vlastní pramenný výzkum ve schwarzenberských fondech, fondu Zemského výboru (Národní archiv Praha) a také ve vídeňském Allgemeines Verwaltungsarchivu. Z běžně dostupné literatury autor sice opomenul zmínit nejnovější popularizační práce, které vzešly z pera Pavla Schreiera, avšak na druhé straně pečlivě analyzoval soudobý tisk i pramen osobní povahy (Schwarzenberkův deník z cesty do Anglie). Poněkud zarážející je skutečnost, že v rámci heuristického výzkumu vynechal archivní fond „Obchodní a živnostenská komora v Českých Budějovicích,“ který je uložen v SOA Třeboň. Po přečtení předložené diplomové práce lze tak velmi snadno dospět k zjednodušenému závěru, že Schwarzenberkové, pouze prostřednictvím správní rady železnice, dokázali prosazovat své ekonomické zájmy. Jakou roli zastávali v soudobých podnikatelských kruzích? Byla jejich podnikatelská strategie typická nebo naprosto výjimečná v tehdejších šlechtických nebo aristokratických kruzích?

Jan Ivanov se při svých výzkumech nejvíce pozornosti věnoval osobě Jana Adolfa II. ze Schwarzenbergu. Na příkladu konkrétní osobnosti se snažil zhodnotit osobní roli aristokrata při koncipování a následném prosazování myšlenky výstavby Dráhy císaře Františka Josefa. Autor diplomové práce se pokusil analyzovat mechanismy, které směřovaly k prosazení výstavby zmiňované železnice. Škoda, že zapomněl na dobové srovnání a celkové zhodnocení uplatňované strategie. Jan Adolf II. ze Schwarzenberku ve své době představoval naprostou výjimku nebo byl jedním z mnoha aristokratů, kteří dokázali profitovat z industrializace určitého regionu? Jsou získané poznatky nějakým způsobem zobecnitelné? Následující kapitola, která byla věnována schwarzenberským podnikatelským aktivitám v oblasti lokálních drah, je poznamenána převažujícím popisným stylem. I

Text diplomové práce Jana Ivanova je členěn na úvod a šest kapitol. Bohužel hlubší tematickou provázanost jednotlivých podkapitol. Ve svém komentáři k popularizačním pracím Josefa Honse sice diplomant postrádá poznámkový aparát, avšak sám ve vztahu k sobě neobjasnil, proč nenapsal závěr. O značném chvatu při psaní předložené diplomové práce svědčí celá řada formálních nedostatků, kterými je poznamenán vlastní text i poznámkový aparát. Současně nepřehlédnutelné je velké množství pravopisných chyb. Předložená diplomová práce počtem znaků jistě splňuje předepsaný limit, avšak použité řádkování 2 v poznámkovém aparátu přímo vybízí k myšlence, zda se nejedná o cílený prostředek k navýšení stránkového rozsahu.

Vzhledem k všem uvedeným nedostatkům předloženou práci hodnotím stupněm DOBŘE.

V Třeboni 28.1.2011

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Grulich', with a large, sweeping flourish at the end.

doc.PhDr. Josef Grulich, Ph.D.